



Sekretariát Rady vlády
pro koordinaci
protidrogové politiky

Užívání, nadužívání a zneužívání psychoaktivních léčivých přípravků v souvislosti s Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Mgr. Jarmila Vedralová

➤ Komplexní přístup nové strategie

- Národní strategie 2019–2027 se zaměřuje na všechna témata a problémy v oblasti závislostí.
- Oproti předešlé strategii se kromě alkoholu, tabáku, nelegálních drog a hazardního hraní nově a podrobněji zaměřuje na další témata, která nebyla dosud koordinovaně řešena – především nadužívání psychoaktivních léčivých přípravků a nadužívání moderních technologií.

➤ Hlavní charakteristiky současné situace v oblasti psychoaktivních léků

- Problémové užívání léčivých přípravků se týká především opioidních analgetik, sedativ a hypnotik.
- Vyskytuje se jak v obecné populaci, tak mezi problémovými uživateli ostatních návykových látek (pervitinu, opioidů, alkoholu).
- Počet osob zneužívajících sedativa a hypnotika v ČR se aktuálně odhaduje na cca 900 tis.
- Z toho největší podíl tvoří osoby zneužívající alprazolam (např. Neurol®), cca 270 tis. osob, a zolpidem (např. Stilnox®), cca 190 tis. osob.
- V léčbě (především v ambulantní psychiatrické či adiktologické) je cca 3 tis. uživatelů sedativ a hypnotik ročně.
- Problémové užívání především opioidních analgetik, sedativ a hypnotik je dlouhodobě skrytý a neřešený problém. Nejsou realizovány informační ani jiné aktivity mezi předepisujícími lékaři ani mezi pacienty.

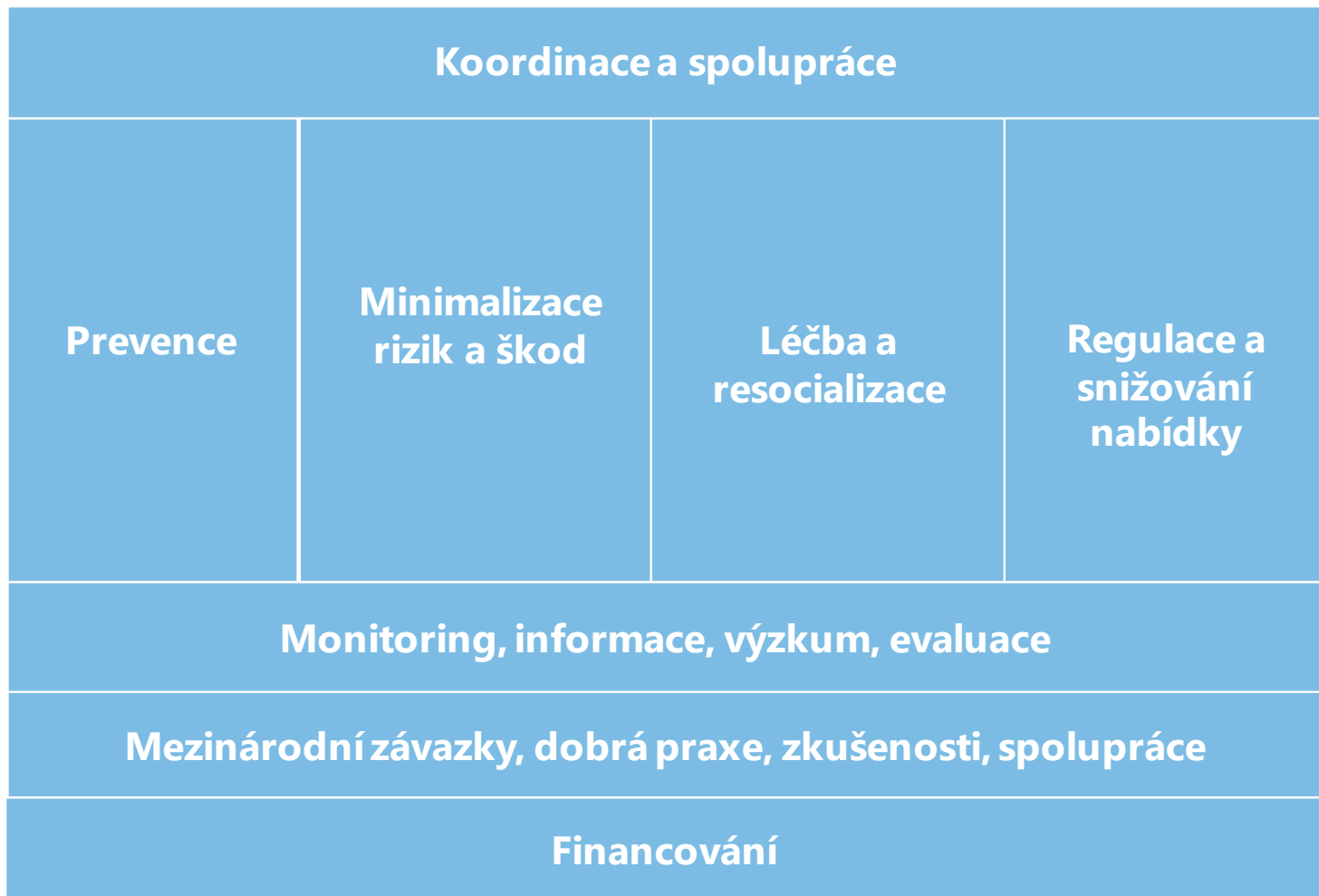
➤ Hlavní cíl nové strategie pro oblast léčivých přípravků s obsahem psychoaktivních látek

- Předcházení a snižování zdravotních, sociálních, ekonomických i nehmotných škod vyplývajících
 - z užívání, nadužívání a zneužívání psychoaktivních léčivých přípravků a
 - z existence legálního i nelegálního trhu s psychoaktivními léky
- prostřednictvím trvale udržitelného souboru moderních, efektivních, vzájemně koordinovaných a na důkazech založených vzdělávacích, preventivních, léčebných, sociálních, legislativních, ekonomických, represivních a dalších opatření.

> Cíle a priority v oblasti psychoaktivních léčivých přípravků

- > posílení informovanosti odborné i laické veřejnosti o rizicích spojených s nadměrnou preskripcí a nadměrným užíváním psychoaktivních léčivých přípravků (zejména opioidních analgetik, sedativ a hypnotik)
- > posílení využívání kontrolních nástrojů (e-preskripce, registr výdeje léků s omezením) při regulaci spotřeby léčivých přípravků

> Intervenční oblasti



XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

➤ Akční plán národní strategie

- akční plán je realizačním nástrojem strategie,
- všechna témata včetně oblasti psychoaktivních léků jsou od r. 2019 integrována do 1 akčního plánu,
- tříletá období akčního plánu: 2019–2021, 2022–2024 a 2025–2027,
- konkrétní aktivity se zodpovědností a indikátory,
- finanční vyčíslení.

> Hodnocení

- > v roce 2021, 2024 a 2027 budou výsledky příslušných akčních plánů podrobeny hodnocení,
- > tato hodnocení budou podkladem pro stanovení aktuálních priorit a následující akční plány,
- > k hodnocení oblasti psychoaktivních léků budou kromě zprávy o implementaci akčního plánu sloužit také výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR.

> Vybrané aktivity akčního plánu v oblasti psychoaktivních léků

- > Realizovat (ve spolupráci s odbornou veřejností) dlouhodobé preventivní, informační a osvětové činnosti v oblasti psychoaktivních léků zaměřené na seniory.
- > Podporovat (ve spolupráci s odbornou veřejností) dlouhodobé zvyšování informovanosti laické veřejnosti o účincích psychoaktivních léků (např. obnovením kampaně Bezpečné léky v lékárnách).
- > Monitorovat využití internetu pro distribuci psychoaktivních léčivých přípravků.
- > Zanalyzovat lékové záznamy pacientů z hlediska délky terapie léčivými přípravky s obsahem psychoaktivních látek a navrhnout opatření na racionalizaci terapie.
- > Zajistit meziresortní spolupráci v pracovní skupině pro oblast mapování a kontroly prekurzorů nelegálních drog a psychoaktivních léčivých přípravků.
- > Podporovat vzdělávání lékařů a lékárníků v oblasti léčivých přípravků s obsahem psychoaktivních látek a prevenci jejich nadměrné preskripce.
- > Zmapovat situaci v oblasti nadužívání psychoaktivních léčivých přípravků a navrhnout opatření a harmonogram jejich implementace.
- > Využitím dat získaných od VoZP ČR, z laboratorních vyšetření na OPL a z dotazníkových šetření monitorovat, diagnostikovat a vyhodnocovat míru intenzivního užívání psychoaktivních léků.
- > Zpracovat studii odhadu společenských nákladů spojených s užíváním psychoaktivních léků.

➤ Situace v oblasti psychoaktivních léků v kontextu ostatních závislostí

- **Výskyt závislostního chování v dospělé populaci ČR je na poměrně vysoké úrovni:**
 - tabák (přes 2 mil. denních kuřáků)
 - alkohol (800 tis. užívajících alkohol škodlivě, 100 tis. denních uživatelů nadměrných dávek alkoholu)
 - nelegální drogy (45 tis. problémových uživatelů opioidů a pervitinu, 100 tis. problémových uživatelů konopí)
 - **psychoaktivní léky (cca 900 tis. osob nadužívajících léky)**
 - hazardní hraní (100 tis. patologických hráčů)
- **Intenzivní formy závislostního chování jsou zodpovědné za většinu zdravotních a společenských škod**
- **Závislostní chování je významnou determinantou zdravotního stavu a sociální situace**



Sekretariát Rady vlády
pro koordinaci
protidrogové politiky

Děkuji za pozornost

vedralova.jarmila@vlada.cz

www.drogy-info.cz

rvkpp.vlada.cz

www.vlada.cz